

STRESZCZENIE

Tematem mojej pracy doktorskiej jest: „Nauka Jana Pawła II o sporcie jako pomoc w integralnym wychowaniu dzieci w rodzinie”

Składa się ona z pięciu rozdziałów o następującej tematyce:

- I. Jan Paweł II o sporcie
- II. Główne idee Jana Pawła II w integralnej wizji wychowania poprzez sport
- III. Koncepcje wychowania rodzinnego
- IV. Rola aktywności fizycznej i uprawiania sportu w wychowaniu w rodzinie
- V. Nauka Jana Pawła II o sporcie podstawą rodzinnej pedagogiki wychowania fizycznego

Sport i wychowanie fizyczne mają ogromne znaczenie w procesie kształtowania charakteru dzieci i młodzieży.

Świat sportu stwarza możliwości rozwoju całego człowieka i osiągania przez niego dojrzałości intelektualnej, społecznej, fizycznej i moralnej. Szczególnie efektywny staje się proces wychowawczy realizowany w ramach uprawianego sportu, gdy dokonuje się on w środowisku rodzinnym. Ma miejsce wówczas łączenie takich elementów, jak prawdziwa troska o dobro członków rodziny, gotowość do poświęceń, autorytet i prawdziwa życzliwość i miłość między osobami. Wszelkie uwagi, rady, pouczenia, przestrogi są podczas zabaw i gier sportowych przyjmowane ze szczególną uwagą i realizowane w praktyce życiowej. Uprawiana regularnie w rodzinie aktywność fizyczna tworzy środowisko, które dostarcza pewnych wzorów – sposobów na życie i dojrzały, odpowiedzialny rozwój.

Ojciec Święty Jan Paweł II często w swych rozważaniach poruszał temat ludzkiej cielesności, zdrowia, sprawności fizycznej, aktywnego wypoczynku czy też sportu. Wiemy, że Jan Paweł II był żywym przykładem człowieka aktywnego, który uprawiał takie sporty jak: piłka nożna, narciarstwo, kajakerstwo czy też ukochaną przez niego turystykę. Poprzez Jego naukę ciało, które jest obiektem zainteresowania kultury fizycznej zyskało pozytywny wymiar w sferze wartości chrześcijańskich.

Jan Paweł II ukazywał chrześcijańską perspektywę rodziny i wychowania: traktował rodzinę jako nierozzerwalny związek kobiety i mężczyzny, zorientowany z jednej strony na dobro małżonków, a z drugiej na przekazanie życia dzieciom. Wychowanie, w ujęciu Jana Pawła II, stanowi więc jeden z podstawowych celów rodziny, jest jednym z jej najważniejszych zadań.

W I rozdziale zostaje poruszone świadectwo aktywności sportowej Jana Pawła II, spotkania ze sportowcami, których licznie przyjmował na audiencjach i nie tylko oraz opisane świadectwa sportowców, którzy mieli okazję spotkać się z Nim osobiście. Jan Paweł II kochał sportowców, a sportowcy Jego. Na prywatnych audiencjach przyjmował ich tysiące, z całego świata. Mówił, że sport ujawnia nie tylko bogate możliwości fizyczne człowieka, ale także jego zdolności intelektualne i duchowe. Nie polega jedynie na sile fizycznej i wydolności mięśni, ale ma także duszę i dlatego musi w pełni ukazywać swe oblicze.

W rozdziale II zostały podjęte zagadnienia dotyczące obowiązku troski o własne ciało także znaczenie doskonalenia umiejętności fizycznych. W niniejszym rozdziale omówiony został sport w różnym aspekcie jako sposób wychowania społecznego, jak wpływa sport na wychowanie religijne w rodzinie oraz istotna kwestia integralnej wizji człowieka w sporcie. Sport jest dobrem społecznym i dzięki wszystkim swym formom aktywności społecznej sprzyja tworzeniu związków społecznych, dobremu samopoczuciu psychicznemu i poprawie sprawności fizycznej. W sport wpisany jest cel osiągnięcia doskonałości

psychofizycznej oraz wszechstronny rozwój, obejmujący życie indywidualne i społeczne.

W rozdziale III jest mowa o historii wychowania w rodzinie, o wychowaniu religijnym i fizycznym a także wezwaniu do pełnego wychowania dziecka. Wychowanie do rekreacji i sportu jest jednym z podstawowych obowiązków opiekuńczo-wychowawczych rodziców wobec dziecka. Wspólne systematyczne spędzanie czasu wolnego jest okazją do bliskich i stałych kontaktów rodziców z dzieckiem. Jest to dobry moment do przeżywania szczególnej radości czerpanej z poznawania i odkrywania młodego człowieka, który nie tylko rośnie i rozwija się intelektualnie na oczach rodziców, ale też zadziwia, zaciekawia i wzbogaca przeżycia dnia codziennego. Jeżeli chodzi o kwestie wychowanie religijnego w rodzinie jako społeczności cieszącej się własnym i pierwotnym prawem, przysługuje im uprawnienie do swobodnego organizowania życia religijnego w ognisku domowym pod kierunkiem rodziców.

Rozdział IV przedstawia jaki jest stan fizyczny współczesnych dzieci i młodzieży, troskę rodziców o rozwój fizyczny dziecka, wspólną aktywność fizyczną jako sposób integracji rodziny oraz kształtowanie środowiska wychowawczego przez podjęcie aktywności społecznej i współpraca rodziców z instytucją szkolną. Wychowanie fizyczne służy harmonijnemu rozwojowi psychofizycznemu dzieci i młodzieży oraz sprzyja zachowaniu zdrowia obecnie i w dorosłym życiu. Rozwija sprawność uczniów oraz kształtuje u nich, sprzyjające zdrowiu, całonocne nawyki aktywności ruchowej oraz postawy prozdrowotne.

W V rozdziale prezentowana będzie personalistyczna wizja dziecka, troska o integralny rozwój dziecka, wartość wychowania religijnego a także osobowy przykład Jana Pawła II jako wyzwanie dla rodziców. Ojciec Święty był i jest wielkim autorytetem, człowiekiem godnym naśladowania, a także wzorem Świętości człowieka i kapłana. Miał On w sobie dużo wiary, nadziei, miłości, którą zarażał nas wszystkich. Był orędownikiem dzieci i młodzieży oraz ich

duchowym przewodnikiem. Pokazał też, że jako Wielki hierarcha jest zwykłym człowiekiem i wyzwaniem dla współczesnych rodziców w kwestii wychowania.

Aby zobrazować poruszany problem dysertacji doktorskiej zostały przeprowadzone badania na grupie rekolektantów w wieku 15-20 gromadzących się pod egidą RekoSKI, które odbywały się w roku 2019 w Zembrzycach w Ośrodku Totus Tuus. Badania pokazują, iż znajomość osoby Jana Pawła II wymaga ciągłego pogłębiania i kultywowania jego nauczania wśród młodych osób. Uczestnicy badania przejawiają inklinację religijno-sportową. To tylko jedna z wielu grup do której należy ciągle kierować treść i nauczanie papieża Polaka, ale i również sportowca.

Sport uprawiany w rodzinie stwarza także różne okazje do uczenia się pokoju i tolerancji względem innych. Jest poniekąd „szkołą” współpracy z innymi i zawiązywania udanych relacji – pełnych życzliwości i zrozumienia dla drugich. W rodzinie tego typu postawy są szczególnie pożądane, a ich wyuczenie jest obowiązkiem wychowawczym rodziców. Uprawiany regularnie sport przez całe rodziny wpływa także korzystnie na pojawienie się cechy pewności siebie i odwagi. Nie ma tu miejsca na strach przed odrzuceniem czy byciem samemu. Zachęcanie w rodzinach do uprawiania sportu, aktywności fizycznej, gimnastyki powinno także mieć na celu wdrażanie w troskę i pracę nad swoją cielesnością. Wygląd, zdrowie, poczucie własnej wartości, gibkość, siła, wytrzymałość, szybkość, umiejętność współpracy i bycia z innymi, a także realizowanie pasji są niewątpliwym argumentem przemawiającym za częstym podejmowaniem aktywności sportowej w rodzinie. Któż bowiem jest w stanie skuteczniej wpływać na decyzje członków rodziny, jak nie ojciec, matka, dziecko, dziadek, brat czy wujek.

Rodzina to fundament wychowania. Żadna grupa formalna czy nieformalna nie może zastąpić formacji, jaka dokonuje się w rodzinie. Zarówno starsi, jak i młodzi członkowie społeczności rodzinnej czerpią korzyści ze wspólnie

uprawianego sportu. Ma miejsce wówczas bowiem wartościowe zagospodarowanie czasu wolnego. Istnieje sposobność do spędzania ze sobą większej ilości czasu. W różnych sytuacjach sportowych następuje przekazywanie istotnych wskazówek dotyczących życia godnego, uczciwego, sprawiedliwego i pięknego. Aktywność sportowa uczy także systematyczności, konsekwencji i realizowania celów z uporem i potrzebą w życiu zawziętością. Umiejętność przyjmowania porażek i cieszenia się zwycięstwami to również cenna szkoła życia. Sport w rodzinie podejmowany i obecny bezsprzecznie wpływa na zdrowie życia rodzinnego pod względem fizycznym, moralnym i społecznym.

Klaudia Kuboń